

Katedra sociální a kulturní antropologie

Fakulta filozofická, Univerzita Pardubice

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

TÉMA: EKONOMICKY AKTIVNÍ STÁŘÍ

AUTOR: Jaroslav Žalud

Předkládaná práce Jaroslava Žaluda se zabývá velmi aktuálním tématem stárnoucí populace, a to z pohledu jejího využití, významu a role v pracovním prostředí. Nejen, že se tedy jedná o téma zvolené vhodně, ale mohu s potěšením konstatovat, že práce byla také velmi zdařile zpracována, jasně formulována a přichází s jednoznačnými závěry.

Práce je rozdělena na šest základních částí. V první části autor charakterizuje stáří pomocí zvolených teorií. Práce se zdroji (viz také na BP rozsáhlá použitá literatura) je kvalitní jak po formální, tak i obsahové stránce. Této části, a přeneseně celé práci, lze vytknout snad jen to, že autor nepracuje s primárně antropologickými teoretickými koncepty stárnutí, ale spíše s gerontologickými a sociologickými. Vzhledem k tématu a zvolené metodice nicméně tento nedostatek lze prominout, neboť teorie, metodologie, samotný výzkum i výsledky a jejich analýza na sebe organicky navazují.

V druhé části je rozebrán koncept aktivního stárnutí jako teorie, politiky i reálné strategie jednotlivců. Následná kapitola se zabývá seniorem jako pracující osobou, což bychom mohli označit za přímou teoretickou rozvahu a diskusi nad stanoveným cílem práce. Čtvrtá část je již metodologickým vstupem do samotného výzkumu, který je předmětem kapitoly páté. Nutno podotknout, že toto členění není umělé a strojové, ale poznatky jsou plynule sdílené a přenášeny mezi kapitolami. Nesetkáváme se tedy s klasickým problémem takto strukturovaných bakalářských prací, ve kterých teoreticko-metodologická část nijak nekoresponduje s částí případovou. Autor si ve svých třech výzkumných otázkách klade za cíl zjistit, co práce v důchodovém věku seniorům přináší, hlavní motivace k setrvání či návratu na pracovní trh a jak k nim přistupují kolegové a nadřízení. Právě zvolení multiperspektivní metody práci tvoří velmi zajímavou a čtivou a v jistém ohledu snad i přenositelnou do aplikační sféry.

Poslední dvě kapitoly se již věnují vlastnímu terénnímu výzkumu a diskusi výsledků. Na této části zaujmou dvě věci. Zaprvé, rozsah analýzy a následné diskuse zabírá dvacet tiskových stran, což je na BP velmi pokročilý rozbor výsledků z terénního výzkumu. Zadruhé pak potěší velmi kvalitní analytické zpracování a nadměru hluboká diskuse a zamyšlení nad získanými daty. Samotná diskuse má rozsah přibližně sedmi stran souvislého textu. Autor tak potvrdil své kvality koncipovat delší, úvahově složitější a hlubší text. Naopak závěr se zdá být v kontextu předchozích částí téměř redundantní a strojový.

Autor prokázal při provádění výzkumu, jeho analýze i diskusi výsledků udržet velmi profesionální, nezaujatý či nepředpojatý postoj. Výzkumný vzorek je na antropologický výzkum kvalitativního charakteru dostačující. Výsledky výzkumu jsou v mnoha ohledech velmi zajímavé (např. že zaměstnanci-důchodci nejsou nahlíženi jako jen „pomalejší, zaostalejší“ kolegové, ale též jako ideální doplnění personálního portfolia firmy, které umožňuje vykrývat sociální rozměr výkyvu v pracovní síle

– např. rodinné zájmy mladších kolegů apod.). Volba zakotvené teorie není standardní pro etnografický výzkum, kde dominuje narativní metoda, ale autor ukazuje, že i tato metoda je vhodná a má své přednosti, mj. i přehlednost a strukturovanost.

Práci lze ocenit také pro své technické zpracování – formální úprava, citování, jazyková kvalita (zde jsou patrné rozdíly mezi jednotlivými kapitolami) či preciznost přepisu rozhovorů (v příloze) a propojování výzkumu, teorie, diskuse a názorů jsou na úrovni bakalářské práce výrazně nadprůměrné. Snad jediným mínusem práce je ve výsledku její rozsah, který odpovídá spíše magisterské práci. Na závěr lze také velmi ocenit svědomitý přístup autora k vypracování práce, jednalo se o systematickou a dlouhodobou práci, student pravidelně konzultoval, což se projevuje v kvalitě předkládané práce. Kromě doporučení k obhajobě také doporučuji, aby student v tématu pokračoval i v navazujícím magisterském programu.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou A.

V Pardubicích dne 16. 1. 2019

PhDr. Adam Horálek, Ph.D.